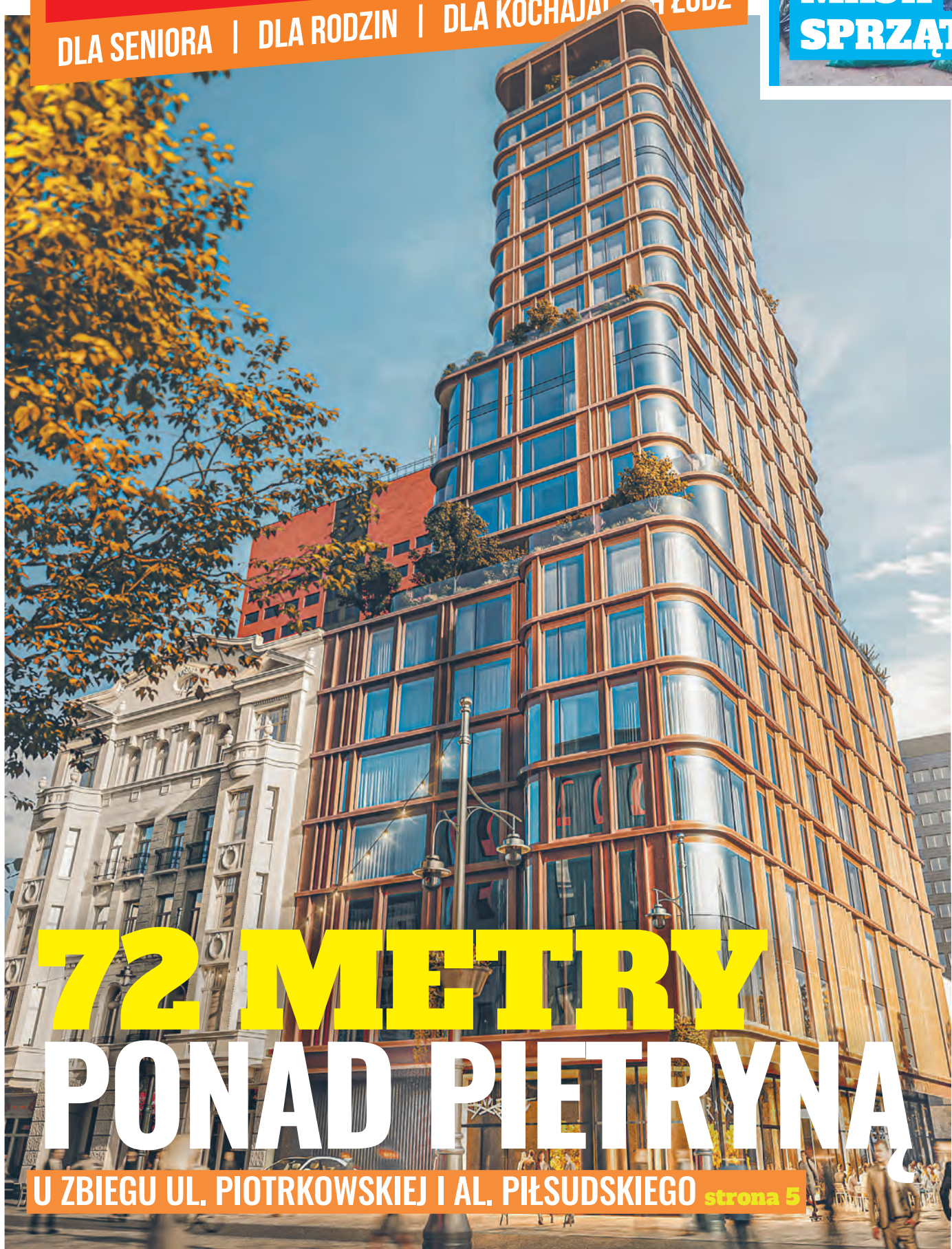

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

72 METRY PONAD PIETRYNĄ

U ZBIEGU UL. PIOTRKOWSKIEJ I AL. PIŁSUDSKIEGO **strona 5**

strona 7

ŁÓDZIANIE KREUJA

MAJA SPRZĄTA TEOFIŁÓW

AKTUALNOŚCI

ZMIANY NA ŚRÓDMIEJSKIM SKRZYŻOWANIU

strona 4

ŁÓDZKA HISTORIA

MURALE Z CZASÓW PRL-U

strona 8-9

FAJNE MIASTO

KIERUNEK KIJÓW! WYGRAJ BILETY

Strona 11

KRZYŻÓWKA+SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

URBANISTYKA

ŁÓDŹ BĘDZIE CHRONIĆ OTULINĘ WZNIESIEŃ ŁÓDZKICH

Miasto będzie chronić otulinę Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich przed niepożądaną zabudową.

– Wycofaliśmy z planów sprzedaży już wiele terenów, które tworzą świetną jakość życia naszych mieszkańców. Otulina Lasu Łagiewnickiego, park Wzniesień Łódzkich, to jest dziedzictwo i dobro wszystkich Łoździan. To zielone płuca miasta i jedno z większych dóbr Łodzi. Nie chcemy patodeveloperki na tym obszarze, a już w chwili obecnej jest zawieszonych ponad 260 wniosków o wydanie warunków zabudowy tych terenów. Jeśli pozwolimy na intensywną zabudowę, infrastrukturalizację tego obszaru, straci on swój urok, swoją wartość w postaci, jaką znamy – głosi komunikat Urzędu Miasta Łodzi. – Rozumiemy i szanujemy jednak potrzeby budowlane osób, które już tam mieszkają. Jeśli ktoś chce budować

na swoim gruncie dom dla córki, dla kogoś z rodziny, to ma taką możliwość. Nadal zostanie utrzymana możliwość zabudowy wzdłuż ulic i na terenach wyznaczonych do tego przez plan zagospodarowania przestrzennego. Nawet do 100 metrów w głąb działek, co pozwala na budowanie domów nawet o powierzchni 400 mkw. Natomiast nie pozwolimy na tym obszarze na zabudowywanie pól, bo koszt tego poniosą wszyscy Łoździanie. Trzeba byłoby doprowadzić tam całą infrastrukturę, zapewnić komunikację, stworzyć szkoły... Nie chcemy pozwolić na dziką deweloperkę w głębi pól i uważamy, że z tym należy walczyć. Wielu miastom nie udało się tej walki wygrać. Nie udało się na czas podjąć właściwych decyzji. My mamy taką szansę i dlatego tę decyzję chcemy podjąć, bo mówimy o czymś, co jest szalenie ważne dla miasta – podsumowuje.

Z chwilą zatwierdzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla otuliny parku Wzniesień Łódzkich odblokowane zostaną wstrzymane na czas jego uzgodnienia pozwolenia

na budowę. Wcześniej mieszkańcy skarżyli się, że nie mogą budować na swoich posesjach nowych domów oraz remontować starych zabudowań. Taka możliwość znów stanie przed nimi otwarta.

(pj)

FOT. GOOGLE MAPS

Ochroną zostaną objęte m.in. Moskule

DROGI

DZIŚ STARTUJĄ REMONTY DWÓCH POLESKICH ULIC

Rozpoczynają się prace remontowe na dwóch kolejnych ulicach łódzkiego Polesia. Nową nawierzchnię zyskają ul. A. Struga oraz ul. 6 Sierpnia.

Obie ulice będą remontowane na odcinkach od al. Włókniarzy do ul. Żeligowskiego. Kursujące nimi autobusy komunikacji miejskiej już zostały przekierowane na zmienione trasy. Będą nimi kursować aż do zakończenia robót. Nastąpią też zmiany w organizacji ruchu, bo prace drogowe będą prowadzone bez zamykania przejazdu. Na obu remontowanych ulicach wprowadzony został ruch jednokierunkowy. Uli-

cą 6 Sierpnia można jechać od al. Włókniarzy w kierunku ul. Żeligowskiego, a ul. Struga jest przejezdna od ul. Żeligowskiego w kierunku al. Włókniarzy. Taki układ ruchu, jakby po okręgu (przez ul. Żeligowskiego i al. Włókniarzy), pozwoli na zapewnienie przejazdu po ulicach Starego Polesia. Oprócz wykonania nowej nawierzchni obu jezdni zakres prac na ulicach Struga i 6 Sierpnia obejmuje również wymianę podbudowy tych dróg i wykonanie nowych chodników. Prace zakończą się na przełomie bieżącego i przyszłego roku.

(pj)

FOT. ŁÓDŹ.PL

SPORT

LEKKOATLETYCZNA ARENA W ŁÓDZI

Stadion Rudzkiego Klubu Sportowego nabiera kształtów. Część elementów, jak boisko czy miejsca do rzutów, jest już na ukończeniu. Trwają prace na bieżni, przy oświetleniu oraz ogrodzeniu. – Prace idą zgodnie z harmonogramem. Stadion zostanie przebudowany do grudnia 2021 roku, a w przyszłym sezonie zawodniczki i zawodnicy będą mogli

korzystać już z nowoczesnego, dostosowanego do organizacji zawodów obiektu – mówi Agnieszka Kowalewska-Wójcik, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich. Przypomnijmy, że na obiektach RKS szkolili się medaliści Mistrzostw Świata i Europy i Polski, m.in. Adam Kszczot, Mateusz Borkowski, Sylwester Bednarek i Sylwia Nowakowska.

PB

Stadion RKS w remoncie

FOT. ŁÓDŹ.PL

MIKROGRANTY

KASA DO WZIĘCIA!

Od dziś do 2 października trwa nabór na projekty w ramach Miejskiego Programu Mikrograntów. Każdy Łoździanin może złożyć swój pomysł i otrzymać dofinansowanie projektu w kwocie od 500 do 5.000 zł. Ideą mikrograntów jest to, aby realizowane projekty angażowały lokalną społeczność we wspólne działanie. W ubiegłych latach Łoździanie pokazali swoją kreatywność. Projekty były bardzo róż-

norodne – od lekcji pływania dla kobiet, przez wycieczki historyczno-turystyczne po Łódzkich osiedlach, aż po postawienie pieca chlebowego na wspólnym skwerze. Wnioski można składać drogą mailową: mikrogranty@spolecniezaangazowani.pl lub osobiście w Biurze Projektu – ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 9, Miejsce Spotkań, budynek S, pok. S1.

yoshee

FOT. ŁÓDŹ.PL

ALEJA GWIAZD

AGATA KULESZA W ALEI GWIAZD

Laureatka czterech Orłów oraz nagrody Stowarzyszenia Krytyków Filmowych z Los Angeles już we wtorek odświli swoją gwiazdę w Alei Gwiazd.

Agata Kulesza to jedna z najbardziej utalentowanych współczesnych aktorek, ceniona przez krytyków i uwielbiana przez publiczność. Widzowie znają ją m.in. z takich filmów jak „Sala samobójców” Jana Komasy, „Róża” Wojciecha Smarzowskiego czy oscarowej „Idy” Pawła Pawlikowskiego.

Artystka ma na koncie niezliczoną liczbę nagród i nominacji, w tym do Europejskiej Nagrody Filmowej. Została również pierwszą polską aktorką uhonorowaną nagrodą Stowarzyszenia Krytyków Filmowych z Los Angeles. Fundatorem jej gwiazdy jest Miasto Łódź w ramach projektu Łódź Miasto Filmu UNESCO.

Gwiazda zostanie odsłonięta we wtorek (21 września) o godzinie 13:00 w Łódzkiej Alei Gwiazd przy ul. Piotrkowskiej 63.

Bezpośrednio po uroczystości Łódź Miasto Filmu UNESCO zaprasza na otwarte spotkanie z Agatą Kuleszą w Clubie 77, przy ul. Piotrkowskiej 77.

KaWa

Agata Kulesza

FOT. ŁÓDŹ.PL

POLITECHNIKA ŁÓDZKA

PIERWSZY BUDYNEK PRZYSZŁEJ SIEDZIBY CHEMIKÓW

W piątek oficjalnie otwarto pierwszy budynek projektu „Alchemium”, najnowszej inwestycji Politechniki Łódzkiej, która docelowo stanie się nową siedzibą Wydziału Chemicznego.

Nowo wybudowany gmach powstał na terenie kampusu PŁ, przy skrzyżowaniu ul. Żwirki z ul. Żeromskiego. Sercem nowoczesnie zaprojektowanego 5-kondygnacyjnego budynku o wysokości 24 metrów jest wysokie na trzy kondygnacje audytorium na 500 miejsc. Politechnice brakowało do tej pory tak dużej sali na konferencje i sympozja. Na parterze gmachu, w sąsiedztwie holu głównego, powstała sala konferencyjna o powierzchni ponad 200 mkw. (na 100 osób), która stanie się miejscem obrad Senatu PŁ. W budynku są też pracownie komputerowe, pomieszczenia dziekanatu Wydziału Chemicznego oraz duża przestrzeń wystawiennicza dla najdłuższej funkcjonującej w uczelni galerii „Politechnika”. W podziemiach gmachu jest parking.

- Przed nami kolejny etap realizacji „Alchemium”, który obejmuje budowę części laboratoryjnej. 9 sierpnia ogłosiliśmy przetarg na wykonawcę. Rozstrzygniemy go prawdopodobnie z końcem września. Planujemy, że oddanie do użytku całości kompleksu nastąpi w 2024 r. - zapo-

wiedział rektor Politechniki Łódzkiej, prof. dr hab. inż. Krzysztof Józwik. - Oba gmachy będą miały łączną powierzchnię 27 tysięcy mkw. Jestem przekonany, że staną się one kuźnią kolejnych wybitnych pokoleń chemików, wzorem niezwykle inspirującej prof. Alicji Dorabialskiej, jednej z założycielek Wydziału Chemicznego i Politechniki Łódzkiej, a uczennicy nie byle kogo, bo Marii Skłodowskiej-Curie.

Głównemu audytorium „Alchemii” nadano imię prof. Tadeusza Paryjczaka, doktora honoris causa Politechniki Łódzkiej oraz Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, który przez kilkanaście lat kierował Wydziałem Chemicznym PŁ. Przed wejściem do auli odsłonięto w piątek tablicę pamiątkową poświęconą zmarłemu dwa lata temu naukowcowi.

Wielka aula zadebiutowała goszcząc uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Klausowi Müllenowi, niemieckiemu uczonemu o wybitnych osiągnięciach w dziedzinie chemii polimerów, chemii supramolekularnej i nanotechnologii oraz materiałów grafenowych. Jego dorobek naukowy to m.in. 2100 artykułów naukowych w najlepszych czasopiśmie oraz 70 patentów.

Piotr Jach

Sercem „Alchemium” jest centrum konferencyjne, którego PŁ bardzo brakowało

FOT. ŁÓDŹ.PL, POLITECHNIKA ŁÓDZKA

Moment nadania tytułu doktora honoris causa Klausowi Müllenowi

FOT. ENVATO ELEMENTS

OTWARTE SKRZYŻOWANIE AL. RYDZA-ŚMIGŁEGO

Od czwartku otwarte jest skrzyżowanie al. Rydza-Śmigłego z ul. Milionową. Przejazd możliwy jest we wszystkich kierunkach ruchu, co znacznie ułatwi przejazd z Widzewa do Centrum.

Jednocześnie rozpoczęto prace w skrzyżowaniu z ul. Przybyszewskiego, aby dołączyć realizowaną inwestycję do istniejącego skrzyżowania. Zawężenie, które pojawiło się na prawym pasie ul. Przybyszewskiego, ograniczyło do jednego pasa ruch jadących do centrum miasta. Można je ominąć. Jadącym z Widzewa zaleca się przejazd ul. Tatrzęską do ul. Milionowej lub już wcześniej przez parking centrum handlowego.

Wraz z pracami na skrzyżowaniu z ul. Przybyszewskiego nastąpiły zmiany na al. Śmigłego-Rydza. Jadący z Dąbrowy mają do dyspozycji jeden pas ruchu zamiast dwóch do jazdy na wprost al. Śmigłego-Rydza w kierunku „skrzyżowania marszałków”.

Taka organizacja ruchu będzie obowiązywać do otwarcia drugiej nitki modernizowanej al. Rydza-Śmigłego, a ma to być już ostatni krok do zakończenia przebudowy planowanej na koniec października br.

(pj)

REKLAMA

SET KOMPUTERY

Jeżeli Twój KOMPUTER robi Ci na złość - MY to zmienimy!!!

500 029 443
508 074 590
ZADZWOŃ!

ZAKRES ■ Naprawa komputerów i laptopów ■ Pomoc i doradztwo w obsłudze komputerów
USŁUG: ■ Usługi komputerowe ■ Drukowanie, skanowanie, laminowanie ■ Internet, WiFi

Z TYM OGŁOSZENIEM 20% RABATU NA WSZYSTKIE USŁUGI.

SET
KOMPUTERY

ul. Pojezierska 2/6
91-322 Łódź
Pawilon Handlowy
przy ks. Brzóska - I Piętro

BUDOWNICTWO

JEDNO SKRZYŻOWANIE

Tak będzie zabudowane skrzyżowanie ulic Kilińskiego i Pomorskiej

I TYLKO PLANÓW

Niebagatelne zmiany czekają skrzyżowanie ul. Kilińskiego z ul. Pomorską. Jego dwa niezabudowane narożniki – południowo-wschodni i północno-zachodni zostaną zagospodarowane przez prywatnych deweloperów.

Południowo-wschodnią część, działkę pod adresem ul. Kilińskiego 10, zabuduje spółka Revisit Home,

która przy ul. Kilińskiego 12 buduje właśnie nową kamienicę o futurystycznej frontowej fasadzie. Na mającej 3600 mkw. działce stanie 5-piętrowy dom, który będzie realizacją wizji nowoczesnej wielkomiejskiej kamienicy. Będzie w nim 100 mieszkań, 7 lokali użytkowych i wielki podziemny parking na 122 pojazdy. Dom będzie

wyróżniał się w okolicy zielonymi ogrodami na dachach oraz dziedzińcem mającym służyć spotkaniom sąsiedzkiemu.

Fasada kamienicy nazwanej „Słonecznymi Tarasami” ma być ozdobą ul. Kilińskiego – ażurowa stalowa konstrukcja odsunięta od przeszklonej elewacji budynku stanowi nawiązanie do postindustrialnej architektury nieodległej elektrociepłowni EC1.

Zabudowa sąsiedniej działki pod nr 10 będzie drugim etapem tej inwe-

stycji. Po koniecznych wyburzeniach, na działce wzniesiony zostanie wielorodzinny dom tworzący ze „Słonecznymi Tarasami” architektonicznie spójną całość. Nie będzie to jednak budynek narożny. U zbiegu ul. Kilińskiego z ul. Pomorską pozostanie mały skwerek, który ułatwi komunikację pieszym, a zmotoryzowanym nie utrudni widoczności na skrzyżowaniu.

Revisit Home to spółka, która realizując własne projekty, bardzo dobrze towarzyszy gminnej rewitalizacji.

Przy ul. Tuwima 48 remontuje zrujnowaną niegdyś kamienicę na apartamenty „Wiszące Ogrody”, przy ul. Wólczańskiej 11 zamierza przebudować starą fabrykę, a jeszcze w tym roku rozpocznie remont kamienicy przy ul. Narutowicza 47. Na tej realizacji nie kończą się jednak plany wobec okolic skrzyżowania Kilińskiego/Pomorska. Działka po północno-zachodniej stronie również przeznaczona jest pod zabudowę. Kupiła ją wrocławska firma Vantage Development, ta sama, która przy ul. Tuwi-

ma 64 rozpoczęła w czerwcu br. budowę nowego domu z 225 mieszkaniami. Przy ul. Pomorskiej 26 też zamierza wzniesić wielorodzinny dom. Ta inwestycja jest jeszcze w fazie projektowania. Vantage Development buduje dla spółki-córki, Vantage Rent, która specjalizuje się w wynajmie instytucjonalnym pozyskiwanych w ten sposób mieszkań. W Łodzi planuje jeszcze jedną budowę przy ul. Rembielińskiego 16 (na tyłach CH-R „Sukcesja”).

Piotr Jach

FOT.LODZ.PL, MAT. INWESTORA

REKLAMA

BEZPŁATNE KURSY JĘZYKOWE

ANGIELSKI, NIEMIECKI, FRANCUSKI

W kursach mogą uczestniczyć osoby z obszaru rewitalizacji Łodzi, które są w wieku 50+ lub mają wykształcenie co najwyżej średnie.

Kursy prowadzimy w EuroDialogu:
ul. Traugutta 18 (ŁDK, p. 407)

więcej informacji:
www.eurodialog.pl/rewitalizacja

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej i realizowany przez EuroDialog w partnerstwie z Miastem Łódź.

MPK SZUKA PRACOWNIKÓW

Zawód: kontroler? Czemu nie!

Komunikatywność, odporność na stres i dyspozycyjność to część wymagań, jakie musi spełnić kandydat na etatowego kontrolera biletów.

MPK Łódź chce zatrudnić 10 takich pracowników, czyli podwoić liczbę kontrolerów, których zadaniem jest nie

tylko łapanie gapowiczów, ale także pomoc pasażerom w znalezieniu właściwego autobusu czy dogodnego połączenia.

Jednym z łódzkich kontrolerów, który chwali sobie tę pracę, jest Dorian Suczyński. Z wykształcenia jest kucharzem, wcześniej pracował w tym zawodzie, ale czapkę szefa kuchni zostawił na rzecz plakietki kontrolera. W MPK pracuje od 2019 roku.

– Pracowałem w restauracji

szybkiej obsługi przez rok. Wołę MPK, bo tu spędzam w pracy 8 godzin, tam pracowałem aż 10 – podkreśla Dorian Suczyński, etatowy kontroler biletów. – W restauracji też zdarzało się trudni klienci. Dokonywali zwrotów, bo według nich burgery były za stare czy frytki niedobre. I nie byli przy tym mili. Podczas naboru na stanowisko kontrolera warto zwrócić uwagę na wymogi, np. umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Co w tym pomaga? – Trzeba lubić rozmawiać z ludźmi. W stosunku do pasażerów jestem spokojny, więc nie mam problemów. Zawsze staram się załagodzić sytuację. Agresywny gapowicz zdarza się raz na miesiąc i przeważnie jest nim starszy mężczyzna – mówi pan Dorian.

MPK zatrudnia 55 kontrolerów na umowę zlecenie i 8 na etat. Do grudnia chce zatrudnić kolejnych 10 etatowych pracowników.

– Po przejściu na etat trochę się zmienia podejście do gapowicza, bo nie utrzymujemy się już tylko z „wyników”. Możemy przymknąć oko, gdy dziecko zapomni skasować biletu. Mamy więcej czasu, by znaleźć kogoś najlepsze połączenie czy wskazać drogę – mówi pan Dorian. – To dobra praca, dlatego chcę w niej zostać na dłużej.

Osoby zainteresowane pracą kontrolera proszone są o przesłanie swojej aplikacji (CV wraz z aktualnym numerem telefonu i adresem e-mail) na adres mailowy: mmichalak@mpk.lodz.pl.

AgMag
FOT. AM

Dorian Suczyński
lubi pracę kontrolera

CZWARTE PODEJŚCIE DO ZABUDOWY TEJ DZIAŁKI

NOWY WIEŻOWIEC DLA CENTRUM ŁODZI

Wiele wskazuje na to, że należąca do łódzkiego biznesmena Piotra Misztala działka przy ul. Piotrkowskiej 154 (koło „Centralu II”) może zostać zabudowana. Inwestor, korzystając z zapisów tzw. specustawy mieszkaniowej, zamierza wznieść na niej 72-metrowy budynek mieszkalny.

Historia planów inwestycyjnych Piotra Misztala na tym gruncie ma już wieloletnią przeszłość. Biznesmen działający w branży

deweloperskiej już trzykrotnie przedstawiał projekty budynków, które chciał tam wybudować. Najwięcej kontrowersji wzbudził projekt przedstawiony na początku ub.r. Przewidywał on wzniesienie na działce futurystycznego drapacza chmur o wysokości 110 metrów. Do realizacji nie doszło, bo na przeszło-dzie stanęły zapisy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (chodziło o dopuszczalną wysokość zabudowy).

Choć biznesmen wycofał się z tego projektu, tematu zabudowy działki nie zarzucił. Znalazł też narzędzie, które może pozwolić mu na realizację planów. Jest nim specustawa mieszkaniowa (tzw. „lex developer”), pochodząca z 2018 r. ustawa o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących, która dopuszcza budowę mieszkań i inwestycji towarzyszących niezależnie od istnienia lub ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jest jeden warunek: inwestycja nie może być sprzeczna ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Tej sprzeczności w przypadku działki przy ul. Piotrkowskiej 154 nie ma. I choć plan zabudowy terenu musi zyskać jeszcze aprobatę Rady Miejskiej, wydaje się, że widać dla tego pomysłu światelko w tunelu. Projekt budynku, przygotowany przez architektów łódzkiego studia

Uwaga: wizualizacje prezentują wizję projektową wraz z propozycją wykończenia elewacji. Szczegółowe rozwiązania zostaną uzgodnione i doprecyzowane ze służbami konserwatorskimi (to strefa chroniona) na etapie pozwolenia na budowę.

Design Lab Group, ma założoną wysokość 72 metrów. Będzie miał 20–23 kondygnacje nadziemne i jedną podziemną, w której mieścić się mają pomieszczenia techniczne oraz lounge bar stanowiący strefę wspólną mieszkańców. Na parterze zaplanowano lokale dla gastronomii, strefę wejściową oraz wjazd na parking, który będzie znajdował się na wyższych piętrach (do 61 miejsc parkingowych). Od piątej kondygnacji w górę w wieżowcu będą mieszkania w liczbie pomiędzy 85 a 110. Przy czym na VI piętrze lokatorzy będą mieć do dyspozycji basen i strefę relaksu, a na antresoli także siłownię. Uzgodniona z Łódzkim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków geometria bryły budynku (wypracowana po wielomiesięcznych konsultacjach) nawiązuje charakterem do obecnego przy ul. Piotrkowskiej łódzkiego modernizmu. Gmach zostanie wkomponowany w otoczenie poprzez nawiązanie wysokością uskoków w bryle do sąsiednich budowli. Akceptacja ŁWKZ była niezbędnym warunkiem realizacji projektu, który jest zlokalizowany w strefie zabytkowej zabudowy. Inwestor uzyskał już pozwolenie na przebudowę sieci wodociągowej i gazowniczej znajdujących się na jego działce. Budowa wieżowca będzie wymagała ich przeniesienia. Teraz los projektu jest w rękach łódzkich radnych.

Piotr Jach

ILE PRĄDU ZUŻYWAJĄ TWOJE DOMOWE SPRZĘTY?

SPRAWDŹ, JAK OBNIŻYĆ RACHUNEK ZA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Lodówka, telewizor, kuchenka elektryczna czy pralka? Specjaliści z PGNiG sprawdzili, które urządzenia domowe zużywają najwięcej prądu. Dowiedz się, jak obniżyć rachunek za prąd.

Zazwyczaj nie zastanawiamy się nad tym, ile energii elektrycznej zużywają urządzenia, z których korzystamy na co dzień. Refleksja najczęściej przychodzi późno, dopiero wtedy gdy przychodzi nam zapłacić rachunek za prąd. Jeśli stanowi duże obciążenie domowego budżetu, warto przyjrzeć się możliwościom obniżenia kosztów.

Każdy z nas korzysta z wielu urządzeń zasilanych energią elektryczną. Niektóre z nich są konieczne i działają przez wiele godzin dziennie – np. lodówka, inne przez kilka godzin – jak pralka czy piekarnik. Które urządzenia są najbardziej prądożerne?

CZAJNIK ELEKTRYCZNY

Zacznijmy od tych niepozornych. Czajnik to nieduże urządzenie, ale potrafi pobierać naprawdę sporo prądu! Używamy go przynajmniej kilka razy dziennie, we-

dlug średniej to około 0,33 godziny na dobę. Moc czajnika to 2000 W. Dziennie zużywa on zatem 0,66 kWh, co kosztuje nas 45 gr. Roczne zużycie energii elektrycznej przez czajnik elektryczny kosztuje nas już 164,25 zł.

NAŁADOWANIE TELEFONU

Praktycznie każdy korzysta dziś z telefonu komórkowego. Najnowsze smartfony generują mniejsze koszty, bo mają bardzo pojemne baterie, a więc nie trzeba ich ładować tak często. Można jednak przyjąć, że codziennie podłączamy telefon do ładowania na 1 godzinę. Oto koszty: dzienne zużycie prądu: 0,0068 kWh; czyli nasz koszt dzienny to 0,0046 zł, a roczny jedynie 1,68 zł.

LODÓWKA

To urządzenie, które działa przez całą dobę, kupując sprzęt warto więc zwrócić uwagę na jego klasę energetyczną. Producenci deklarują dzienne i roczne zużycie prądu chłodziarko-zamrażarki klasy A++ następująco: zużycie energii elektrycznej w trakcie dnia: 0,74 kWh; koszt: 51 gr. Co daje nam rocznie 186,15 zł.

TELEWIZOR

Telewizor to często centrum domowej rozrywki. Obecnie Polacy spędzają na oglądaniu telewizji około 5 godzin dziennie! Pobór prądu zależy oczywiście od konkretnego modelu i wielkości ekranu. Dla łatwiejszych obliczeń przyjmijmy, że badany telewizor ma 40 cali i moc 70 W. Dzieląc zużycie energii elektrycznej przy tych założeniach: 0,35 kWh, a koszt: 24 gr, co daje nam 87,60 zł w skali roku.

KOMPUTER STACJONARNY

Coraz częściej komputery stają się podstawowymi sprzętami użytkowymi w domach. Komputer PC działa średnio około 5 godzin dziennie, a jego moc to 90 W. Dzieląc zużycie prądu to 0,54 kWh, które kosztuje nas 37 gr dziennie i 135,05 zł rocznie.

LAPTOP

Obecnie wiele osób nadal pracuje zdalnie. Zakładając, że laptop jest włączony przez 8 godzin dziennie, a jego moc to 48 W – dziennie zużycie energii elektrycznej: 0,38 kWh. Co daje nam koszt 26 gr dziennie i 94,90 zł rocznie.

PŁYTA INDUKCYJNA

Płyta indukcyjna jest coraz popularniejsza w polskich domach. Jednak jej zużycie prądu z pewnością Cię zaskoczy. Jeśli przyjmijmy, że obiad jest gotowany codziennie, a przez 30 minut są używane dwa pola grzejne o mocy 2300 W i 1800 W, okaże się, że płyta indukcyjna pożera dziennie 2,05 kWh. Co kosztuje nas dziennie 1,41 zł, a rocznie 516,29 zł!

PIEKARNIK

Jeśli już jesteśmy przy gotowaniu, przeliczmy, ile kosztuje nas użytkowanie piekarnika elektrycznego. Najczęściej rozgrzewamy go do 200 °C, a jego moc to około 2000 W. Grzałka piekarnika pracuje w tym czasie około 41 minut. Jeśli więc używamy piekarnika codziennie, to dziennie zużywamy 1,36 kWh. Płacąc 94 gr dziennie i 343,10 zł rocznie.

PRALKA

Nowoczesne pralki potrafią być bardzo energooszczędne, ale oczywiście generują koszty. W przypadku gospodarstw domowych z dziećmi pierze się właściwie codziennie, a przynajmniej 5 dni w tygodniu. Analizuje-

my koszty pracy pralki z klasą energetyczną A++. Jej zużycie dziennie prądu to 0,55 kWh. Co kosztuje nas 38 gr dziennie i 98,80 zł rocznie.

ZMYWARKA

Coraz częściej zmywarka przestaje być luksusem, a staje się podstawowym wyposażeniem gospodarstwa domowego. Przeanalizujmy pracę sprzętu o klasie energetycznej A++, który pracuje 7 dni w tygodniu. Dzieląc zużycie energii elektrycznej: 0,65 kWh; koszt: 0,45 zł. Co daje rocznie: 164,25 zł.

ODKURZANIE

Podstawowym urządzeniem do sprzątania jest odkurzacz. Zwykle nie używamy go jednak codziennie. Możemy przyjąć, że w tygodniu pracuje nie więcej niż 2 godziny, a jego moc to 1500 W. Wtedy dzienne zużycie prądu to 3 kWh, a koszt 2,07 zł. W skali roku dając 107,64 zł. To tylko część urządzeń, jakie można znaleźć w każdym gospodarstwie domowym. Każde z nich generuje koszty, ponieważ zużywa energię elektryczną. Eksperti-

przekonują, że sprawdzając, jakie sprzęty kupujemy i w jaki sposób z nich korzystamy, jesteśmy w stanie ograniczyć zużycie energii elektrycznej i sporo zaoszczędzić.

red

Dowiedz się, co twój wnuczek robi na swoim smartfonie!

KĄCIK E-MERYTA

Kek

to odpowiednik popularnego, angielskiego skrótulol, który oznacza głośny śmiech.

– Widziałam bardzo śmieszny filmik, pokażę ci.
– Kek, faktycznie świetny.

Maja Łuczowska od dwóch lat organizuje na łódzkim Teofilowie akcje sprzątania śmieci, między innymi „Godzinkę dla TEO”. Dzięki temu to osiedle jest już całe wysprzątane. Teraz ekipa z Teofilowa chce wspierać mieszkańców innych osiedli, którzy chcą zaangażować się w sprzątanie swojego otoczenia.

EKOŁODZIANIE Sprzątnijmy

TO RAZEM

O akcjach na Teofilowie możesz przeczytać na profilu fb „Sprzątamy świat - Teofilów”

– Zaczęło się od tego, że miejsca, do których chodziłam na spacer, strasznie mnie drażniły. Irytowało mnie to, że jest tam tak dużo śmieci. W niektórych momentach po prostu postanowiłam to posprzątać. Do akcji zaprosiłam znajomych, rodzinę. Teren, który sprzątałismy, był tak naprawdę terenem trochę niczym, bo prywatnego właściciela tych nieużytków nie ma w Polsce, więc nie interesuje się czystością działki – opowiada Łuczowska. Akcja szybko zaczęła zataczać coraz szersze kręgi i skupiać wokół siebie coraz więcej osób, nastawionych na działania ekologiczne, związanych nie tylko ze sprzątaniem świata. Maja Łuczowska szybko wymienia tych, którzy angażują się od samego początku. To: Agata Markiewicz-Nowak, Małgorzata Cichocka-Molska, Przemek Stemasiuk z żoną Agatą, Elżbieta Marecka, Agnieszka Grondas, Agnieszka Czastkowska, Jadwiga Muszyńska, radni osiedlowi z osiedla Złotno i Bałuty Zachodnie. Jedna akcja pociągnęła kolejną. Pojawiła się idea samodzielnego zrobienia koszy na śmieci ze starych opon, a także pomysły na ekowarsztaty

dla mieszkańców osiedla. Przygotowano też logo i profil na Facebooku do sprawnej komunikacji. Powstała idea „Godzinka dla TEO”, czyli cykliczna akcja sprzątania Teofilowa, początkowo raz w tygodniu. Nie zajmuje to uczestnikom wiele czasu. – Nie chcemy, żeby po takim sprzątaniu wszyscy byli potwornie zmęczeni i już nie mieli ochoty wziąć udziału w kolejnym. Godzina wystarczy, żeby zebrać sporo śmieci, żeby efekt był widoczny, żeby pozostał trochę niedosyt, bo gdzieś tam jeszcze te śmieci są, no i żeby

mieć z tego satysfakcję, że zrobiło się coś dobrego i ważnego – przyznaje Maja. Wszystkie akcje ogłaszane są na Facebooku, a ekipa z Teofilowa łączy czasem siły z grupą „Bohaterowie

Lasu - Forest Heroes” i wspólnie sprzątają podłódzkie tereny leśne. Kolejnym pomysłem jest pomoc w organizowaniu akcji sprzątania osiedli mieszkańców innych rejonów miasta. – Czasem najtrudniej jest zacząć. Nie wiadomo, do kogo się zgłosić, jak zmotywować sąsiadów.

INFO Sprzątanie Świata

Za nami wielki finał Sprzątania Świata. To coroczna ogólnoswiatowa akcja, która przeprowadzana jest zawsze w trzeci weekend września. Początki Sprzątania Świata sięgają lat '80. W 1989 r. 40 tysięcy mieszkańców Sydney wzięło udział we wspólnym sprzątaniu portu. Potem szybko ruch rozprzestrzenił się na całą Australię i na inne kontynenty i kraje. W Polsce pierwszy raz przeprowadzono akcję Sprzątania Świata w 1994 r. Tegoroczna, 28. polska edycja odbyła się pod hasłem „Myślę, więc nie śmieczę”.

My to wszystko już wiemy i chętnie pomożemy – proponuje Maja. Dlaczego warto wziąć sprawy w swoje ręce? – Uważam, że bałagan przyciąga bałagan. Zaśmiecone miejsca przyciągają śmieci, a te czyste dają refleksję: czy rzeczywiście warto porzucać butelkę? Mam ogromną przyjemność, że biegając teraz po osiedlu,

nie widzę śmieci. Jestem bardzo dumna z nas, mieszkańców Teofilowa, że je posprzątałismy – mówi Maja Łuczowska. Jeśli nie wiesz, jak zacząć, sprawdź ramki poniżej, zeskanuj QR kod, dotrzyj do grupy z Teofilowa lub bezpośrednio do Wydziału Gospodarki Urzędu Miasta Łodzi, który pomoże w organizacji akcji sprzątającej. RUTEK

Oponokosze zrobione przez mieszkańców Teofilowa

INFO Dołącz w każdym momencie

Jeśli chcesz posprzątać jakiś teren na swoim osiedlu, możesz zgłosić się do Wydziału Komunalnego Urzędu Miasta Łodzi. Napisz na adres: czystosc@uml.lodz.pl lub zadzwoń pod nr tel. (42) 638 54 53, a otrzymasz worki i rękawice. Po całej akcji worki ze śmieciami zostaną zabrane z uzgodnionego wcześniej miejsca.

Wyjazdowe akcje sprzątania świata – las w Porszewicach i Jeziorsko

ŁÓDŹKI

CZASÓW

Pierwsze reklamy malowane na ścianach kamienic pojawiły się w połowie lat 50. XX wieku, ale najwięcej realizacji powstało w latach 70. i 80. XX wieku, gdy przy okazji tworzenia tras przelotowych, takich jak Trasa P-P (ciąg ulic Zachodniej i al. Kościuszki) czy Trasa W-Z (al. Piłsudskiego i al. Mickiewicza) pojawiło się wiele pustych ścian szczytowych. Dzięki malowanym wówczas reklamom szare miasto stało się kolorowe, a sterczące ściany przestały „kłuć” w oczy.

Używając słowa „reklama” opisując murale z czasów PRL dokonujemy pewnego nadużycia znaczeniowego, gdyż... nie miały one funkcji reklamowej w obecnym rozumieniu.

Z powodu

braku wolnego rynku były to raczej ogromne obwieszczenia, wszak jeśli ktoś miał oszczędzać, to robił to w PKO, a produkty z zagranicy kupowano wyłącznie w Peweksie. Kampanie reklamowe mogły trwać nawet i 20 lat.

Oprócz przedsiębiorstw ogólnopolskich, takich jak Baltona, Foton, Pewex czy PKO, na ścianach reklamowały się łódzkie zakłady przemysłu włókienniczego. Niewiele jest już dziś tego rodzaju pamiątek, lecz np. reklama zakładów „Pierwsza” wciąż przypomina o tym słynnym przedsiębiorstwie. Projektowanie reklam rozpoczynało się od pomysłu i kartki papieru. Podstawą był kontur ściany, na której miał

powstać mural. Twórcy dobierali wielkość napisów do rozmiarów budynku, dbali o wyważenie głównych motywów oraz dobierali odpowiednią dla danej okolicy kolorystykę. Czasami dla potrzeb kompozycji wykorzystywano układ kominów, okien czy skosy dachu.

Wykonując reklamę posługiwano się projektem w skali z naniesioną siatką. Sporadycznie w miarę możliwości stosowano rzutnik. Mural-reklama, w zależności od tempa prac i wielkości ściany, mógł powstawać zarówno w kilka dni, jak i w kilka tygodni. Najczęściej prace wykonywała grupa trzyosobowa, rzadziej pojedyncze osoby.

Dzięki temu, iż twórcy ówczesnych reklam byli absolwentami rozmaitych akademii plastycznych, na ulicach Łodzi oglądać można było całą masę naprawdę mocnych projektów graficznych, stanowiących kwintesencję stylu lat 60., 70. i 80. XX wieku. Artysty-plastycy w realizacjach „przemycali” aktualne trendy w europejskiej grafice oraz elementy charakterystyczne dla własnej twórczości.

EWOLUCJA MURALI

Pierwsze reklamy, tworzone od połowy lat 50. XX w. do początku lat 70. XX w., cechowały się znaczną dosłownością. Na ścianie pojawiał się reklamowany produkt, tak jak w przypadku zakładów fotochemicznych

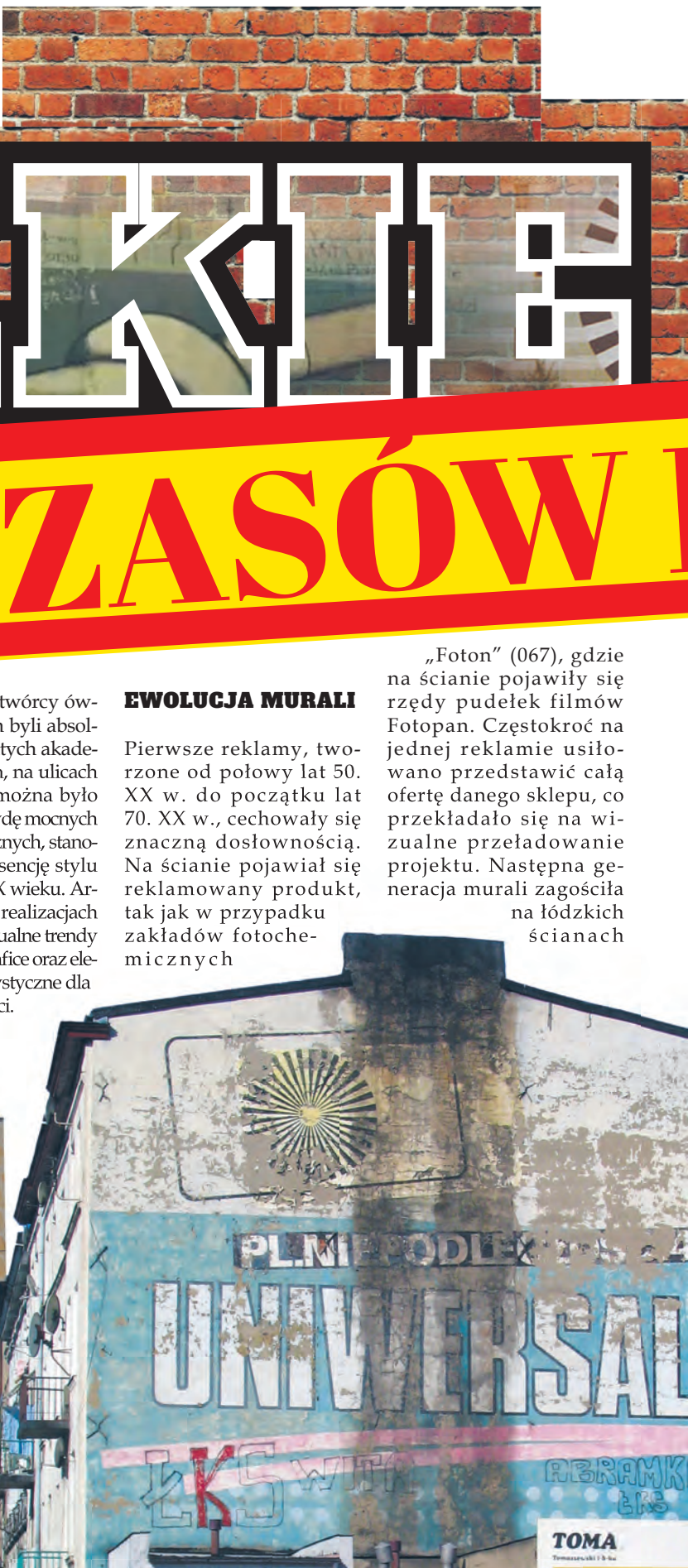
„Foton” (067), gdzie na ścianie pojawiły się rzędy pudełek filmów Fotopan. Często na jednej reklamie usiłowano przedstawić całą ofertę danego sklepu, co przekładało się na wizualne przeładunkowanie projektu. Następną generacją murali zagościła na łódzkich ścianach

Powszechna Spółdzielnia Spożywców „SPOŁEM” – Dom Handlowy „CENTRAL”, ul. Zgierska 21. „Central” to legenda łódzkich domów handlowych – w czasach PRL jego bogaty asortyment przyciągał klientów z całego województwa i kraju. W reklamach Spółem wykorzystywano bardzo często motyw „tęczy spółdzielców” – tu w postaci $\frac{3}{4}$ koła. „Central”. Jedna z ostatnich realizacji tego typu.

Zjednoczenie Przemysłu Dziewiarskiego i Pończoszniczego, ul. Kilińskiego 120. Reklama inspirowana nurtem op-artu, z motywem igły dziewiarskiej w centralnym miejscu kompozycji. Na samej górze zleceniodawca zamieścił jakże nośne hasło „dla całej rodziny wyroby z dzianiny”, u dołu zaś odnaleźć można dane teledadresowe, w tym zapomniany dziś już telex. Mural zaprojektowany i zrealizowany przez Andrzeja Feliksa Szumigaję ok. 1978 roku.

Dom Towarowy „UNIWERSAL”, ul. Abramowskiego 42. „Uniwersal” był przez długie lata najchętniej, obok „Centralu”, odwiedzanym domem handlowym w Łodzi. Znajdował się przy pl. Niepodległości 4, a w całym mieście znajdowało się kilkanaście jego reklam. Ten mural cechuje się wyjątkową nowoczesnością kompozycji i świeżością pomysłu.

MURALE

PRL-U

w latach 70. XX wieku, a projekty w tym okresie oderwały się już od dosłowności. Do polecanego produktu odwoływano się na zasadzie symboliki lub skojarzenia, np. barwne pasy tkanin reklamowały sklep odzieżowy „Oteks” (045). Takie ujęcie rodziło wiele nowych możliwości dla autorów murali, gdyż zwiększała się ich swoboda twórcza. Trzecia generacja murali czasów Polski Ludowej cechowała się natomiast

rozmachem i syntetycznością. W tym okresie stawiano na rozwiązania formalne, geometryczne i pozbawione nawiązań do reklamowanego produktu. Jednym słowem murale były nieskrępowanym popisem sztuki artystów. Projekty tworzone od połowy lat 70. były uniwersalne i wykorzystywały motyw powielonych figur geometrycznych, czego najlepszym przykładem jest reklama ZPB im. Armii Ludowej (020).

Bartosz Stępień

CIEKAWOSTKI

- W Łodzi w czasach PRL zrealizowano ok. 240 reklam.
- Najdłuższy mural ma ok. 270 metrów i reklamował Zakłady Przemysłu Wełnianego „Wiosna Ludów” (Legionów / al. Włókniarzy). Został zrealizowany na trzech płaszczyznach przez Zbigniewa Łopatę (autor projektu).
- Najwięcej reklam posiadały przedsiębiorstwa PSS „Społem”, PHU „Otex” i Totalizator Sportowy
- Najbardziej rozpoznawalne murale to motyl Peweksu, marynarz Bałtony i Papieros (zachował się jedynie ten pierwszy)
- Reklamy realizowane przy Trasie W-Z (al. Mickiewicza i al. Piłsudskiego) miały określony styl – wykorzystywały motyw rombu.
- murali propagandowych było niezwykle mało, do tych celów wykorzystywano głównie demontowalne plansze umieszczane na specjalnych stelażach.

BARTOSZ STĘPIEŃ

Ur. 1982 r., od prawie dwudziestu lat zajmuje się dokumentacją łódzkich murali z czasów PRL-u i propagowaniem wiedzy o nich. W 2005 roku założył stronę internetową, gdzie zamieszcza zdjęcia reklam opatrzone komentarzami ich twórców. Za swą działalność został uhonorowany w 2010 roku „Punktem dla Łodzi”. Autor książki „Łódzkie murale – niedoceniona grafika użytkowa PRL-u” (2010, Dom Wydawniczy Księży Młyn), będącej opracowaniem tematu wielkoformatowych reklam malowanych na ścianach kamienic. Popularyzator wiedzy o Łodzi, prowadzi serwisy o łódzkich kominach fabrycznych i ciekawostkach architektonicznych.

kontakt:

bart@mnc.pl

www.murale.mnc.pl

Przedsiębiorstwo Handlu Ubiorami „Otex”, ul. Organizacji WiN 3. Reklama częściowo zastąpiona, ale wciąż bardzo dobrze widoczna z Bałuckiego Rynku i okolic. W kompozycji wykorzystano kolorowe kwadraty ułożone w szachownicę. Po dokładniejszym przyjrzeniu się zauważyć można ślady poprzedniej realizacji.

Zakłady Przemysłu Jedwabniczego „Pierwsza”, al. Politechniki 20. Bardzo kolorowa reklama wykorzystująca w kompozycji skosy dachu i powielająca je w rozmaity sposób. Informację ograniczono do minimum, odnajdziemy jedynie znak firmy i nazwę zakładów. Mural zaprojektowany i zrealizowany przez Ryszarda Macharowskiego i Romana Szybalskiego w drugiej poł. lat 70. XX w.

Przedsiębiorstwo Eksportu Wewnętrzny „PEWEX”, ul. Sienkiewicza 21. Najbardziej rozpoznawalny łódzki mural dzięki wielkiemu motylowi Peweksu. W sklepach tego przedsiębiorstwa można było kupić towary z Zachodu, takie jak jeansy czy klocki LEGO. Mural powstał w 1987 roku, zaprojektowany został przez Jerzego Bystrego i Pawła Porzyckiego, a przy realizacji współpracował z nimi Zenon Adamkiewicz.

FOT. ŁÓDZ.PL

OSIEDLE TOR MARYSIN III

DWA OBLICZA
ROBOTNICZEJ OSADY

Mieszkańcy Kwarcowej nazywają swoje domy pianinkami, gdyż ich kształt przypomina klawisze tego instrumentu

Trzy wąskie uliczki pełne miniaturowych domków, dwa małżeństwa znanych architektów i jedno wyjątkowe osiedle, na którym, jak chyba nigdzie indziej w Łodzi, tradycja sąsiaduje z nowoczesnością.

Wielkim wyzwaniem stojącym przed architektami w czasach międzywojennego kryzysu mieszkaniowego było poszukiwanie rozwiązań, umożliwiających budowanie tanio, wygodnie, i dla wszystkich. Utworzone w 1934 r. Towarzystwo Osiedli Robotniczych (TOR) miało ważny cel – mieszkania dostępne dla robotników. Dziś zawędrujemy na Marysin III, jedno z dwóch łódzkich osiedli TOR.

Projektanci z wyższej półki

Domki wybudowane w latach 1934–1936 przy ul. Kwarcowej, Ołowianej i Strzeleckiego mają nie byle jakich autorów – zaprojektowało je czworo uznanych architektów, reprezentujących warszawską awangardę, a prywatnie – dwa małżeństwa. Osiedle zbudowane według ich projektów składa się z 212 szeregowych domków jednorodzinnych trzech typów. Typy A (50 budynków) i C (24) są autorstwa Barbary i Stanisława Brukalskich, typ B (138) – Heleny i Szymona Syrkusów. Wyraźnie czuć różnicę stylu obu par – tak naprawdę są to dwa zupełnie niepodobne do siebie osiedla!

Zacznijmy jednak od punktów wspólnych. Domki budowano niewielkie, aby ich cena odpowiadała możliwościom finansowym klasy robotniczej. Zakup miały ułatwić także niskoprocentowane kredyty i wymagany niewielki wkład własny, ale mimo to na osiedlu zamieszkała jedynie robotnicza elita. Wszystkie domki wyposażono w piece węglowe i doprowadzono do nich prąd. Mieszkańcy musieli jednak obejść się bez kanalizacji, a wodę czerpać z licznych hydrantów (jeden z nich wciąż stoi przy Kwarcowej!). Niewielki metraż (ok. 40 mkw.) miały rekompensować około 300-metrowe ogródki na tyłach. Od frontu, dla ozdoby, posadzono bzy i głogi.

Tradycja vs. nowoczesność

Spacerując po ulicach Ołowianej i Strzeleckiego, wśród domków zaprojektowanych przez Brukalskich, można poczuć się jak na sielskiej wsi zawieszona w czasie. Strone, dwuspadowe dachy z mansardowymi oknami, kocie łby, bielone ściany – widać inspirację tradycją. Domki Syrkusów to zupełnie inny świat – nowatorskie, odwołujące się do najnowszych w międzywojniu tendencji w architekturze. To one do dziś przyciągają uwagę, zwłaszcza wśród fanów modernizmu. Co w nich takiego?

Diabeł jak zwykle tkwi w szczegółach. Na Kwarcowej działki są wąziutkie, mają jedynie 4,5 m szerokości, dlatego ulica sprawa

wia wrażenie miniaturowej i nierzeczywistej. Wnętrze zaprojektowanych przez Syrkusów domków to niewielka siena, kuchnia i pokój dzienny oraz sypialniana antresola, a nad nią mały strych. Toaleta znajdowała się w ogrodzie, pod kuchnią – dostępna przez kłapę piwnica. Tym, co wyróżnia ten projekt do dziś, jest to, jak prezentuje się z zewnątrz. Elewacje mają różną wysokość – budynki są wyższe od strony ulicy i niższe od ogrodu (dlatego mieszkańcy pieszczotliwie nazywają je pianinkami). Proste fasady u góry obłożone drewnianymi deskami, podłużne i bardzo wąskie strychowe okna, odsłonięta cegła na pionowych ścianach i asymetrycznej obramówce wokół drzwi – te detale wciąż robią wrażenie!

Łódzkie pianinka

Dziś maleńkie budynki sprzed wojny rozrosły się i napuchły. Pojawily się nad- i dobudówki, niektóre z nich nawet połączono. Wciąż jednak czuć niezwykle charakter tego miejsca – jedni porównują je do złotej uliczki w Pradze, inni do holenderskich miasteczek, kolejni – do domków dla krasnoludków. Dość jednak powiedzieć, że w 1983 r. w paryskim Centrum Pompidou podczas wystawy sztuki współczesnej „Odslony Polski” zaprezentowano także łódzkie osiedle z ulicy Kwarcowej. Może więc nasze pianinka są tak wyjątkowe, że nie potrzebują żadnych porównań?

Dorota
Szczeptańska

Domki Syrkusów były w czasach międzywojnia prawdziwym powiewem nowoczesności

Zaprojektowana przez Brukalskich część osiedla ma sielski klimat wsi

WYGRAJ BILETY DO KIJOWA

KIJÓW SKRADNIĘ WASZE SERCA

W centrum Kijowa stoi diabelski młyn, z którego można podziwiać panoramę miasta

Gazeta Łódź.pl wspólnie z Łódzkim Lotniskiem zaprasza do wzięcia udziału w konkursie. Na trzech zwycięzców czekają podwójne bilety do Kijowa. W stolicy Ukrainy koniecznie przejdźcie Andriejewskim Zjazdem, odwiedźcie dom Michaiła Bułhakowa, zobaczcie freski w najgłębszym metrze na świecie, obejrzyjcie zachód słońca nad Dnieprem z tarasu widokowego u stóp Matki-Ojczyzny.

Kijów jest położony nad rzeką Dniepr, która dzieli miasto podobnie jak Wisła Warszawę. Po lewej stronie znajdują się głównie osiedla mieszkaniowe,

po prawej wszystkie najciekawsze miejsca do zwiedzania i odpoczynku.

Andriejewski Zjazd – pełny zabytków i artystów

Kijów jest spowity tajemnicą, mnóstwem legend i historii. Andriejewski Zjazd jest jednym z kulturalnych klejnotów stolicy Ukrainy. To stroma uliczka łącząca kijowskie Górne Miasto z dzielnicą Podił. Nazywana jest kijowskim Montmartre. Każdy dom tutaj może opowiedzieć historię, każdy zakątek kryje legendę. Spacerując Andrie-

jewskim Zjazdem, można podziwiać architekturę Kościoła Świętego Andrzeja, Zamek Ryszarda Lwie Serce, dom z chimerami, dom Michaiła Bułhakowa i wiele pomników. To królestwo malarzy, rzeźbiarzy, antykwariuszy, handlarzy starociami i wszelkimi pamiątkami.

Kijów – Miasto-Gieroj

Kijów jest nazywany Miasto-Gieroj, czyli Miasto-Bohater. To najwyższy stopień wyróżnienia miasta pochodzący jeszcze za czasów Związku Radzieckiego. Nadawany

był przez władzę tym miastom, których obywatele wykazali się bohaterstwem i odwagą w obronie ojczyzny w wielkiej wojnie ojczyźnianej w latach 1941-1945. Kijów został nazwany Miastem-Bohaterem 21 czerwca 1961 r. Pomnik Matka Ojczyzna w Kijowie jest jednym z najwyższych pomników świata. Mierzy 102 m. Matka Ojczyzna patrzy w stronę lewego brzegu Kijowa, a w rękach trzyma miecz i tarczę. Zaraz obok pomnika znajduje się taras widokowy, z którego można podziwiać piękne wschody i zachody słońca.

Najgłębsze metro świata

Metro w Kijowie jest naprawdę interesującą atrakcją. Na stacji Złoti Wrota (czyli Złote Wrota) znajdują się kolorowe freski, przedstawiające dziedzictwo Rusi Kijowskiej. Na stacji można przyrzeć się informacjom, pokazującym liczne podziemne przejścia, które wyglądają niczym labirynt. Metro jest jednym z najgłębszych na świecie. Stacja Arsenalna znajduje się na głębokości 105 m. Kijów trzeba odwiedzić dla doskonałej kuchni. Ukraińskie jedze-

nie jest nie tylko smaczne, ale również niedrogie. Jeśli przyjechałeś do Kijowa, koniecznie musisz spróbować tradycyjnych pierogów (pielmieni) i legendarnego barszczu. Tak naprawdę wylizanie i opisywanie każdego zabytku zajęłoby kilka godzin, dlatego zapraszam każdego, by odwiedził Kijów – Miasto-Bohatera. Zachęcam, by na własne oczy zobaczyć magię i zanurzyć się w tajemniczą atmosferę mojego miasta.

Viktoria Bieziazykova

INFO

Od 20 września Łódź będzie miała regularne połączenie lotnicze z Kijowem. Samoloty będą latać 2 razy w tygodniu – w poniedziałki i czwartki. Bilety w cenie od 122 zł można rezerwować na stronie przewoźnika www.skyup.aero

W cenie biletu jest bagaż podręczny do 9 kg. SkyUp Airlines jest ukraińską tanią linią lotniczą zarejestrowaną w 2018 r. w Kijowie. Flota SkyUp to 14 samolotów Boeing. Łódzkie połączenie ma być obsługiwane przez Boeinga 737-800 NG (189 miejsc). Samoloty linii SkyUp latają po Ukrainie, a także m.in. do Turcji, Finlandii, Grecji, Czarnogóry, Hiszpanii, Portugalii. Połączenie między Łodzią a Kijowem będzie także służyć cargo. Samoloty przewożą towary w lukach bagażowych.

Dniepr dzieli Kijów na dwie części: mieszkaniową oraz zabytkową

WYTNIJ

Napisz krótkie, jednozdaniowe hasło promujące połączenia lotnicze z Łodzi do Kijowa używając minimum dwóch z pięciu słów:

Lotnisko, Łódź, Ukraina, Kijów, Gazeta.

FORMULARZ ZGŁOSZENIOWY

Imię i Nazwisko uczestnika

numer telefonu i/lub adres e-mail

Konkurs w terminie 20–26 września. Do wygrania 3 nagrody główne – voucher na lot z Łodzi do Kijowa z powrotem dla zwycięzcy i osoby towarzyszącej linią lotniczą SkyUp. Wyniki konkursu 29 września na łamach gazety Łódź.pl. Realizacja vouchera możliwa do końca października 2021.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych, potwierdzam zapoznanie się z regulaminem konkursu (regulamin dostępny na stronie www.airport.lodz.pl)

TUTAJ WPISZ HASŁO

Poprawnie wypełniony formularz konkursowy można zgłosić do udziału w konkursie na dwa sposoby: Oddać w punkcie informacji na terenie Łódzkiego Lotniska. Zdjęcie lub skan formularza przesać na adres email: konkurs@airport.lodz.pl

Napój z kofeiną	Naturalny satelita Ziemi	Amerykański kotlet	Autor teorii ewolucji	Mityczny grecki skrzydlaty koń	Kolor w kartach	Przyczyna nerwicy	Fakultet inaczej	Trzoz	Wywiad USA
Mazepa						Mała jednostka objętości		Hoduje węża w kieszeni	Nauka badająca kultury ludów
			Pojazd pogo-towia			Dostarcza sepii		Zarzuca ją rybak	
Ryba z rzek górskich				Włoska telewizja				Oprawca na szafocie	Malajska barwna spółdnica
Jedna z prac rolnika	2		Samo-chód osobowy			Santi, włoski malarz	Moses, lekko-atleta		Namiar statku
				Pod-wodny radar		Ciągnie ją kulis		Epopėja narodowa	10
		4						Lico	
Wnętrze chleba	Wielkie polo-wanie	Kara-binowy pocisk	Mocne włókno z agawy			Myszka z kreskówek Walta Disneya	3	Lucjan, były bokser	
			Danie w wazie						
Haust wody	8		Letni znak zodiaku	Układ koloidowy		Przedsię-biorstwo		Pozytywna cecha	
			Oczko w głowie kustosza						5
Samiec zbika									Freudow-ska jaźń
Wyływa na półów	Ozdoba gene-ralskich spodni					Imię Lipiń-skiego		6	Samuraj, który utracił swego pana
			7						
			Duch z "Burzy" Szekspira						
						Czarna z piosenki zespołu Raz, Dwa, Trzy			Chwył kome-diowy

Nazwa kompleksu zabytków:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL” JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- **Każda miejska biblioteka**
  - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **Wszystkie miejskie przychodnie**
- **Delegatury Urzędu Miasta Łodzi**
Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2
Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- **Manufaktura**
  - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Qulinarium (restauracje)
- **Poleski Ośrodek Sztuki** Bratysławska 6a
- **Ośrodek Kultury Górna** Siedlecka 1
- **Aquapark Fala Aleja Unii** Lubelskiej 4
- **Widzewskie Domy Kultury:**
  - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
  - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
  - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- **Bałucki Ośrodek Kultury** Limanowskiego 166
- **Galeria Handlowa „Jagienka”** ul. Jagienki 34
- **Rynek Bałucki**
- **Rynek Maratońska**
- **Rynek Pionier** (ul. gen. Dąbrowskiego 91c)
- **Rynek Przybyszewskiego 147**
- **Rynek ul. Wielkopolska**
- **Zielony Rynek (Barlicki)**
- **Kwadraciak** Inowrocławska/Żubardzka
- **Pod zegarem** Inowrocławska/Wielkopolska
- **Ogród Botaniczny** Krzemieniecka 36/38
- **Palmiarnia** Piłsudskiego 61
- **Łódzka Organizacja Turystyczna** Piotrkowska 28
- **Centrum Obsługi Karty Łodzianina** Piotrkowska 87
- **Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami** Piotrkowska 110
- **Hotel „Bedrooms”** Piotrkowska 64
- **Cukiernia Dybalski:** Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, CH Central, Jaracza 5, pl. Wolności 9, Tatrzańska 42/44, Ciołkowskiego 9, Nastrojowa 8, Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Rojna Rynek Malus, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)

SKRZYŃKI Z DARMOWĄ GAZETĄ

FOT. ŁÓDŹ.PL

Na łódzkich ulicach pojawiły się wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 45 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych. To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziecie najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić kłapę i zabrać jeden z numerów. Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

Złap za uchwyt, odchyl kłapę i weź gazetę „Łódź.pl”

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

Bez punktów z kolejnymi kontuzjami

Wszyscy liczyli, że po zwycięstwie z Miedzią Legnica ŁKS kolejny raz stanie na wysokości zadania i wygra z Podbeskidziem Bielsko-Biała. O ile początek meczu dawał nadzieję, o tyle z każdą minutą spotkania tej nadziei było mniej.

Mecz lepiej zaczęli elkaesiacy. Aktywny na lewej stronie był Kelechukwu, dobrze w polu karnym pokazywał się Piotr Janczukowicz. Po stronie gości najaktywniejszy był najbardziej wysunięty zawodnik, Kamil Biliński, jednak zarówno Adam Marciniak, jak i Jan Sobociński nie pozwolili mu zbyt rozwinąć skrzydeł. W 16. minucie bez udziału rywala na murawę padł Pirulo. Niestety zabiegi fizjoterapeutów nie przyniosły skutków i Hiszpan musiał opuścić plac gry. Piłkarze ŁKS jakby na przekór losowi, po stracie swojego

najlepszego zawodnika, postanowili strzelić gola. Z lewej strony dośrodkował Adrian Klimczak, a piłkę głową do bramki wbił Piotr Janczukowicz. W 22. minucie mogło być już 1:1. Obrona łodzian tym razem dała się zaskoczyć prostopadłym podaniem ze środka boiska i sam na sam z Markiem Koziołem wyszedł Biliński. Mimo dogodnej sytuacji strzelił bardzo niecelnie. Na minutę przed końcem regulaminowego czasu gry olbrzymi błąd popełnił Jan Sobociński. Stracił piłkę w okolicach środka pola, z czego zrodziła się groźna kontra. Następnie błąd popełnił źle interweniujący Marciniak, dzieła dokończył bierny Maksymilian Rozwandowicz i Mathieu Scalet wpakował piłkę do siatki.

Maksymilian Rozwandowicz (27 l.) jest kolejnym zawodnikiem w ŁKS, który doznał kontuzji

Druga połowa rozpoczęła się dość spokojnie. ŁKS częściej utrzymywał się przy piłce, ale niewiele z tego wynikało. Dopiero w 53. minucie Kacper Gach niefortunnie przepuścił piłkę, z którą zabrał się

Janczukowicz. Następnie podał do Rygaarda, który próbował strzelić, ale trafił w obrońcę. W 68. minucie było już 2:1 dla Podbeskidzia.

nie popisał się też Kozioł. Kilka minut później pechowiec tego meczu, Jan Sobociński, mógł przegwoździć swój zespół. Po dośrodkowaniu z rzutu rożnego piłka odbiła się od jego nogi i niemal wpadła do bramki ŁKS. To nie był koniec

nieszczęścia młodego obrońcy. W ostatnich minutach meczu mógł odkupić winy. Rygaard dośrodkowywał z rzutu wolnego, piłka spadła idealnie na nogę Sobocińskiego, ale ten strzelił nad poprzeczką. Do końca połowy „Górale” kontrolowali przebieg gry i dowieźli zwycięstwo do końca.

Biliński pięknie podał do Marko Roginicia, który przeszedł z piłką pół boiska, zakręcił Sobocińskim i strzelił w długi róg. Przy interwencji

FOT. RADOŚLAW JÓZWIĄK

TABELA FORTUNA 1. LIGA M G PKT

1. Korona Kielce	9	13:5	22
2. Widzew Łódź	9	18:8	20
3. Sandecja Nowy Sącz	8	11:7	16
4. Miedź Legnica	8	11:5	15
5. Podbeskidzie B-B	9	13:10	15
6. GKS Tychy	9	8:8	15
7. ŁKS Łódź	9	14:11	14
8. Odra Opole	9	10:10	14
9. Arka Gdynia	8	13:9	13
10. Chrobry Głogów	8	8:6	10
11. Resovia Rzeszów	8	10:10	9
12. Skra Częstochowa	7	5:7	8
13. Górnik Polkowice	8	10:15	7
14. GKS Jastrzębie	9	7:13	7
15. Puszcza Niepołomice	8	7:14	7
16. Zagłębie Sosnowiec	9	11:14	6
17. GKS Katowice	8	10:18	6
18. Stomil Olsztyn	9	7:16	4

AWANS BARAŻE SPADEK
Tabela na 19.09.2021 godz. 18:00

WIDZEW remisuje w TYCHACH

GKS TYCHY **1:1** WIDZEW ŁÓDŹ

Grzeszczyk (90') Danielak (69')

Wyjazdowa kłątwa wciąż trwa. Meczem z GKS Tychy Widzew miał potwierdzić, że jego forma nie jest zależna od stadionu i potrafi wygrywać wszędzie. Zabrakło czterech minut. Pokazały się również błędy, które w poprzednich spotkaniach doprowadzały do utraty punktów.

Widzewiaczy wyszli na boisko mocno zmotywowani. Już w pierwszej minucie mogli objąć prowadzenie. Karol Danielak zagrał piłkę w środek pola karnego do Bartosza Guzdka, ten jednak źle przyjął

i strzelił obok bramki. W przedmeczowym wywiadzie trener Janusz Niedźwiedz mówił, że będą starali się wykorzystywać skrzydła i faktycznie było to widać w grze łodzian. Aktywni byli Dominik Kun, Paweł Zieliński czy Karol Danielak. W środku pola jak zwykle królował Marek Hanousek. Właśnie Czech w 13. minucie stanął przed bardzo dobrą okazją, jednak jego strzał z bliskiej odległości obronił Konrad Jalocho. Widzew powiększał swoją przewagę na boisku,

jednak brakowało konkretów. Tyszanie liczyli na kontry, jednak te rozбивały się o blok defensywny, a jeżeli coś dochodziło do bramki, radził sobie z tym Konrad Reszka. Gospodarze uaktywnili się na około pięć minut przed końcem pierwszej połowy, zepchnęli RTS do defensywy, jednak nie potrafili oddać groźnego strzału. Tyszanie drugą połowę zaczęli tak, jak skończyli pierwszą, grając wysoko i spychając Widzew w pole karne. Tworzyli też znacznie więcej sytuacji, między innymi za sprawą Kacpra Janiaka i Łukasza Grzeszczyka. Mimo zejścia do defensywy to Widzew jako pierwszy strzelił gola.

Wydawało się, że piłka po dośrodkowaniu Radosława Gołębiowskiego jest już stracona, jednak powalczyl o nią Montini, dograł w pole karne, a tam głową skierował ją do bramki Danielak. Podrażnieni gospodarze przystąpili do ataków i z minuty na minutę coraz bardziej naciskali Widzew. W ostatniej minucie podstawowego czasu gry Konrad Reszka uratował swój zespół broniąc w bardzo trudnej sytuacji strzał Jakuba Piątka. Kiedy Widzew rozsiadał się już na fotelu lidera, który mógł objąć w przypadku wygranej, padł wyrównujący gol. Piłkę wrzuconą na „afere” zbyt krótko wybili obrońcy Widzewa, ta spadła pod nogi

Grzeszczyka, który strzałem z pierwszej piłki pokonał Reszkę. Ostatnie minuty doliczonego czasu gry to walka obu drużyn, ale żadnej nie udało się już stworzyć okazji bramkowej.

Karol Danielak (29 l.) zdobył drugą bramkę w barwach Widzewa

PB

FOT. MARTYNA KOWALSKA

Nawet 5000 sportowców z 400 uczelni reprezentujących co najmniej 40 krajów – tak zapowiadają się Europejskie Igrzyska Akademickie, których Łódź będzie gospodarzem już w lipcu przyszłego roku. Wydarzenie to będzie największym świętem multisportu studenckiego w Europie.

EUG 2022

- czyli

AKADEMICKIE IGRZYSKA W ŁÓDZI

EUG to jedna z najważniejszych imprez w studenckim sporcie

Europejskie Igrzyska Akademickie (European Universities Games - EUG) to organizowana co 2 lata w różnych miastach największa impreza sportu akademickiego na Starym Kontynencie. Wyboru Łodzi jako organizatora VI edycji EUG dokonano w Madrycie podczas wielkiego zgromadzenia EUSA - Europejskiej Federacji Sportu Akademickiego, pod której sztandarem odbędą się łódzkie igrzyska. Wyzwań sportowych podczas EUG 2022 nie zabraknie. Studenci-sportowcy będą rywalizować w 15 konkurencjach. W programie igrzysk są także dyscypliny jak siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka 3x3, badminton, piłka nożna, futsal, tenis, piłka ręczna, piłka ręczna plażowa, tenis stołowy oraz paratenis stołowy. Arenami igrzysk będą łódzkie obiekty sportowe. Część zawodów zaplanowano w Zatoce Sportu Politechniki Łódzkiej, która dysponuje jedynym w województwie krytym

basenem o wymiarach olimpijskich, gdzie - poza konkurencją pływania - rozegrane będą zawody waterpolo. Wykorzystana też będzie tzw. strefa sucha do rozgrywek koszykówki, futsalu i zawodów we wspinaczce sportowej. Zawody odbędą się również na terenie obiektów AZS. Natomiast w hali Atlas Arena zaplanowano wielką ceremonię otwarcia łódzkich igrzysk EUG 2022.

Edukacja oraz integracja

Podczas igrzysk nie zabraknie atrakcji dla całych rodzin. Organizatorzy planują koncerty, pikniki rodzinne, turnieje sportowe i konkursy z nagrodami. W EUG 2022 udział wezmą oczywiście studenci, ale główną ideą łódzkich igrzysk jest propagowanie sportu dostępnego dla wszystkich, bez względu na status społeczny, płeć czy wykształcenie.

EUG 2022 to promocja dla Łodzi

Impreza multisportowa na taką skalę to promocja dla Politechniki Łódzkiej

i miasta. Łódź jest jednym z największych ośrodków akademickich w kraju. EUG 2022 będą okazją do pokazania go w Europie jako miejsca, które młodzież wybiera do nauki, rozwijania swoich zdolności oraz pasji. W Łodzi na 19 uczelniach kształcą się około 65 tysięcy studentów, w tym ponad 12 tysięcy na Politechnice Łódzkiej. Dla PŁ to wielkie wyróżnienie i możliwość zaprezentowania uczelni jako miejsca, gdzie od lat z powodzeniem nauka łączona jest ze sportem.

Studenci oraz absolwenci Politechniki Łódzkiej mogą pochwalic się medalami w wielu dyscyplinach. Uczelnia ma również doświadczenie w organizacji międzynarodowych imprez sportowych. PŁ w swoim portfolio ma m.in. Akademickie Mistrzostwa Europy w Badmintonie 2019, Mistrzostwa Świata w Cheerleadingu 2018 czy Akademickie Mistrzostwa Świata w Unihokeju 2018. EUG 2022 przełożą się np. na turystykę. Do Łodzi na ponad 2 tygodnie przyjedzie kilka tysięcy studentów, szefów misji i delegatów.

Jednorożec maskotką EUG 2022

Nie sposób wyobrazić sobie wielkiej imprezy bez maskotki, która jest jednym z symboli sportowych zmagania. Z tą myślą ogłoszono Ogólnopolski Konkurs na Maskotkę EUG 2022.

Maskotką Igrzysk Akademickich został jednorożec

Już za rok Łódź odwiedzi kilka tysięcy sportowców z całego świata

Plebiscyt cieszył się dużym zainteresowaniem. Spośród ponad 100 projektów Komisja Konkursowa z JM Rektorem PŁ na czele wybrała 5 najlepszych propozycji. Komitet Organizacyjny EUG 2022 postanowił, że maskotka igrzysk zostanie wybrana w głosowaniu internautów. Zapewne kropkę nad „i” postawili łodzianie, gdyż na maskotkę EUG 2022 wybrano jednorożca, który

od lat kojarzony jest z Łodzią. To w naszym mieście, obok kolorowego dworca tramwajowego nazywanego przez mieszkańców Stajnią Jednorożców, stoi pomnik tej niezwykle postaci, która jest symbolem radości, spełnienia marzeń i zwycięstwa. „Lodz, We can!” - to hasło Europejskich Igrzysk Akademickich 2022. Komitet Organizacyjny EUG 2022 zapewnia, że z tym mottem impreza będzie wielkim, wspólnym świętem wszystkich mieszkańców Łodzi.

DC

ŁÓDZKA POGODYNKA

PONIEDZIAŁEK

12°C

20.09

Imieniny obchodzą:
Faustyna, Wincenty,
Andrzej, Dionizy,
Eustachiusz, Irena

WTOREK

13°C

21.09

Imieniny obchodzą:
Bernardyna, Daria,
Mateusz, Agata,
Bożeciech, Hipolit

ZEZOWATE SZCZĘŚCIE

KARTKA Z KALENDARZA

20 września 1961 roku zmarł w Łowiczu Andrzej Munk (ur. 16 X 1921 r. w Krakowie) – polski reżyser filmowy, w latach 1957–1961 wykładowca w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi, jeden z przedstawicieli tzw. szkoły polskiej.

W latach 1943–1944 działał w konspiracji, uczestniczył również w powstaniu warszawskim. W 1951 roku ukończył studia na wydziale operatorskim oraz wydziale reżyserii PWSF w Łodzi. Początkowo pracował jako operator oraz realizator socrealistycznych filmów dokumentalnych. Począwszy od roku 1955, kiedy nakręcił film paradokumentalny „Błękitny Krzyż” (nagrodzony na MFF w Wenecji), reżyserował już głównie fabule.

W 1956 r. nakręcił pierwszy film polski podejmujący rozrachunek z okresem stalinizmu „Człowiek na torze”.

Andrzej Munk (lata 50.)

Renomę zdobył przede wszystkim jako twórca tragicomicznych dzieł związanych z czasami II wojny światowej: „Eroica” (1957)

i „Zezowate szczęście” (1960), natomiast międzynarodowe uznanie przyniósł niedokończony dramat wojenny „Pasażerka” (1963),

poświęcony życiu w obozie w Auschwitz. Przedwczesna śmierć Munka w wypadku samochodowym opóźniła premierę ostatniego dzieła o dwa lata (obraz zmontował finalnie Witold Lesiewicz),

Andrzej Munk
Reżyser

FOT.ŁÓDŹ.PL, ENVAIO ELEMENTS

Gwiazda Andrzeja Munka
w łódzkiej Alei Gwiazd,
odświeżona 4 października 2005 r.

jednak film okazał się pośmiertnym triumfem reżysera. Ten oryginalny twórca filmowy ma także swoją gwiazdę w Alei Gwiazd na ulicy Piotrkowskiej. agr

ŁÓDŹ.pl
DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Kolejne wydanie
w środę
22 września

GALERIA
ŁÓDZKICH
MURALI

Mural artysty
o ps. DAleast
na ścianie budynku
przy ulicy Łąkowej 10

NR 40

ŁODZIANIZMY

BILDA PRZEZ BRYLE

To kolejne zapożyczenia z niemieckiego używane nawet do dzisiaj w Łodzi, w której znaczna część społeczeństwa na przełomie XIX i XX wieku posługiwała się tym językiem. Bilda to określenie dotyczące obrazu (od niemieckiego Bild), natomiast bryle to okulary (niem. Brille) i w tej formie mają zazwyczaj żartobliwy kontekst.

O ile słowo „bild” odnosiło się raczej do małych obrazków, czasem ilustracji w książce czy fotografii, to przy dużych malowa-

nych obrazach, nie tylko pejzażowych, posługiwano się również bardzo popularnym określeniem „landschaft” (niem. Landschaft – krajobraz, pejzaż).

Prawdziwe landaszafty na zamówienie wisiały w fabrykanckich pałacach, ale i w mieszczańskich domach nie brakowało obrazów na ścianach, jak również w robotniczych mieszkaniach zawieszano zwykle nad łóżkiem jakiś „landszafcik” najczęściej o tematyce sakralnej. agr

af

Alliance Française
Łódź

Alliance Française

- Światowy ekspert w nauczaniu języka francuskiego i języków obcych od 1883 r.
- Największa sieć ośrodków kultury na świecie

Alliance Française w Łodzi

- TWOJA SZKOŁA JĘZYKOWA W SERCU MANUFAKTURY
- Szansa na ciekawą pracę dzięki naszym firmom partnerskim
- Oficjalne Centrum Egzaminacyjne: certyfikaty z języka francuskiego
- Niesamowite wydarzenia w przyjaznej atmosferze

25.09.2021

DZIEŃ OTWARTY

journée portes ouvertes
pознајmy sięDołącz
do wydarzenia: